



1. domače branje:

France Prešeren:
KRST PRI SAVICI

1. Vsebina in zgradba povesti v verzih:

Pesnitev je napisana v epsko-lirski zvrsti, ki je značilna za obdobje romantike. Sprva nam v oči pade njen majhen obseg in ponovitev liričnih, predvsem pa dramatičnih potez, ki predvidevam, da so posledice prej nameravano-dramsko napisanega dela.

Uvod Krsta pri Savici je z izjemo zadnjega verza zgrajen iz trovrstičnih kitic – tercina (26). Zgradba povesti v verzih se pri Krstu močno razlikuje od Uvoda.

Krst je vseskozi zgrajen iz osemvrstičnic (53), ki nam lažje pomagajo razumeti povezanost dejanj.

Prešeren nas v prvih šestih kiticah uvoda vpeljuje v boj, ki poteka na slovenskem ozemlju. Nadaljuje z opisom obkolitve Črtomirovega Ajdovskega dvorca ter Valjhunov boj, ki je usoden za vse nekristijane razen Črtomira.

Zgodba se nadaljuje z nepozabnim srečanjem z Bogomilo in s Črtomirovimi mislimi o njej.

Naslonjen na krvavi meč, Črtomir po naslednji bitki ob obali Bohinjskega jezera misli na samomor. Ob spominu na prelepo Bogomilo k njemu privesla ribič. Ta mu pove, da ga Valjhun še vedno išče, in ga zapelje na varno.

Prijazni mož odide po Črtomirovo izbranko. Ribič se vrne z duhovnikom in Bogomilo, ki Črtomiru pove, da je spreobrnila vero in se pokristjanila. Razloži mu, da poroka med njo in Črtomirom ni mogoča, saj ji vera to prepoveduje. Črtomira prepriča, da se tudi sam pusti krstiti pri Savici.

Črtomir odide v Akvilej in tam postane duhovnik.
Z Bogomilo je dogovorjen šele v poslednjem življenju.

2. Oznaka Črtomira v Uvodu in v Krstu (dejanja, miselnost, značaj) ter njegov odnos do Bogomile in duhovnika:

Črtomira Prešeren že v uvodu opisuje za najmlajšega med slovenskimi bojevniki, ki se bori za svobodo in staro vero. Po rodu je plemič, saj ima v lasti Ajdovski grad.

Glavnega junaka lahko razumemo kot svobodomiselnega, neustrašnega in na smrt pripravljenega voditelja ter bojevnika.

Veruje v svobodo in z njo v neodvisnost ter samostojnost Slovencev. Je sila ciničen do vere in stvarno razmišljujoč.

V Krstu lahko k njegovim značajskim lastnostim pripišemo še njegov prestop v krščansko vero, katerega lahko razumemo kot dejanje, ki ne temelji na resnični notranji veri, ampak ga stori na željo Bogomile. K spreobrnitvi ga vleče silna ljubezen, ki kaže da je Črtomir ljubezniv in predan človek.

Na začetku ga povest nakaže kot šibkega, saj namiguje na samomor.

Njegov odnos do Bogomile je romantičen in ustrežljiv, saj ga že na prvi pogled prevzame. Sila ljubezni ju povezuje in Črtomir je zanjo pripravljen postoriti vse.

To nakaže s krstom, četudi proti lastni volji.
Črtomirov pristop do duhovnika je sprva grozljiv, saj ga je pripravljen obglaviti.
Po Bogomilinem prepričevanju pa duhovnika le posluša, nato se mu prepusti, da izvede krst.
Vsega je torej kriva Bogomila.

3. Idejna analiza besedila:

Če smo pozorno prebrali uvod, smo lahko v njem opazili Črtomirovo svobodomiselno idejo, boj za staro slovensko pravdo ter motiv mladega junaka, ki vodi odpor.

Idejo bi lahko razumeli takole: svoboda je poglobljena vrednota (svobodna izbira vere, družbenih zakonov ter navad).

Krst se začne z motivom premaganca in samomora ter pripovedi o srečni ljubezni. Prevladuje tema življenjskega obupa. Ljubezen je ena izmed glavnih motivov, ki vodi v šibkost človekovega značaja. Delo poudarja vpliv vere in Cerkve na takratne ljudi ter željo po samostojnosti.

